PATVIRTINTA
Birštono savivaldybės kontrolieriaus
2021 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 1-12

BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS DARBUOTOJŲ TARNYBINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojų tarnybinės etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato tarnybinės etikos principus, bendruosius ir specialiuosius reikalavimus Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) valstybės tarnautojams (toliau – Darbuotojai), reglamentuoja Darbuotojų elgesį atliekant pareigas Kontrolės ir audito tarnyboje ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku.

2. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklėmis, 30-uoju tarptautinių aukščiausiųjų audito institucijų standartu „Etikos kodeksas“, ir kitais teisės aktais.

3. Šio Kodekso uždaviniai:

3.1. reglamentuoti tarnybinės etikos principus, bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, kurių turi laikytis Darbuotojai, vykdydami teisės aktuose nustatytas funkcijas ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku;

3.2. ugdyti Darbuotojų supratimą, kad jų elgesys turi būti pagrįstas ne tik kodekso reikalavimais, bet ir visuotinai priimtomis dorovės normomis;

3.3. siekti, kad Darbuotojas tarnautų visuomenei ir valstybei, atliktų pareigas nesavanaudiškais tikslais;

3.4. užtikrinti, kad Kontrolės ir audito tarnybos veikla būtų veiksminga, patikima, teisėta ir nešališka, verta pagarbos ir pasitikėjimo;

3.5. padėti išvengti konfliktų su audituojamo subjekto darbuotojais;

3.6. padėti sureguliuoti Darbuotojų tarpusavio santykius.

4. Kodekse vartojamos sąvokos:

4.1. Darbuotojas – valstybės tarnautojas (ir Savivaldybės kontrolierius).

4.2. Diskreditavimas – tokia Darbuotojo veika (veikimas ar neveikimas), kuri kenkia Kontrolės ir audito tarnybos autoritetui, griauna pasitikėjimą ja, kompromituoja.

4.3. Tarnybinės etikos pažeidimas – tokia Darbuotojo veika (veikimas ar neveikimas), kuri pažeidžia šiame Kodekse nustatytus tarnybinės etikos principus, bendruosius ar specialiuosius tarnybinės etikos reikalavimus, ar visuotinai priimtas dorovės normas.

Kitos kodekse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. BENDRIEJI TARNYBINĖS ETIKOS REIKALAVIMAI

5. Darbuotojas privalo:

5.1. laikytis pagrindinių valstybės tarnautojų veiklos etikos principų, nustatytų Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklėse, šiame Kodekse ir kituose teisės aktuose, taip pat laikytis visuotinai priimtų dorovės normų;

5.2. nepriekaištingai ir atsakingai atlikti pareigas ir vykdyti reikalavimus, nustatytus atitinkamai jo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose

5.3. elgtis nesavanaudiškai ir taip, kad būtų naudinga visuomenei ir valstybei;

5.4. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, elgtis taip, kad nekiltų tokio konflikto regimybės, laikytis Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nuostatų;

5.5. nedelsiant informuoti Savivaldybės kontrolierių (Savivaldybės kontrolierius – Birštono savivaldybės merą) apie kilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą ir nusišalinti nuo dalyvavimo tolesnėje sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo procedūroje;

5.6. nepažeisti žmogaus teisių ir orumo, gerbti asmenis ir institucijas, su kuriais bendrauja, su visais asmenimis elgtis vienodai, nepaisant jų tautybės, socialinės kilmės ir padėties, lyties, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, amžiaus, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, seksualinių ar kitokių nuostatų;

5.7. nedaryti įtakos kitiems darbuotojams dėl jų atliekamo darbo, jei to nenustatyta įstatymuose ar kituose teisės aktuose;

5.8. atlikdamas pareigas ir laisvu nuo pareigų atlikimo laiku savo elgesiu nediskredituoti Kontrolės ir audito tarnybos autoriteto, rodyti pavyzdį kitiems;

5.9. nepiktnaudžiauti alkoholiu, nevartoti psichotropinių ar narkotinių medžiagų ne gydymosi tikslams;

5.10. nesinaudoti asmeniniams poreikiams tenkinti savivaldybės, jos institucijų ar įstaigų nuosavybe;

5.11. nepiktnaudžiauti einamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių einamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, ir Kontrolės ir audito tarnybos rekvizitų, siekiant paveikti nepavaldžius asmenis priimti sau palankų sprendimą;

5.12. susilaikyti nuo viešų komentarų (įskaitant visuomenės informavimo priemones, interneto svetaines, socialinius tinklus) apie Kontrolės ir audito tarnybą, jos veiklą, kitus Darbuotojus, savo darbą, kurie galėtų suformuoti neigiamą visuomenės ar jos narių nuomonę apie Kontrolės ir audito tarnybą, taip pat kitų valstybės ar savivaldybės institucijų ir įstaigų veiklą.

III. PAGRINDINIAI TARNYBINĖS ETIKOS PRINCIPAI

6. Darbuotojai, atlikdami auditus ir viešojo administravimo funkcijas, turi vadovautis sąžiningumo, nepriklausomumo ir objektyvumo, kompetencijos, profesionalumo, konfidencialumo principais.

7. *Sąžiningumas* suprantamas kaip vertybinis asmens elgesio matas, sugebėjimas savo veiklą ir elgesį sąmoningai vertinti ir reguliuoti pagal dorovės normas, suprasti savo poelgių moralinę vertę ir atsakomybę už juos. Darbuotojas, vadovaudamasis šiuo principu, privalo:

7.1. rodyti gerą pavyzdį ir elgtis nepriekaištingai, patikimai, geranoriškai;

7.2. vykdydamas funkcijas laikytis Kontrolės ir audito tarnybos nustatytos strategijos ir vertybių;

7.3. atlikti pareigas ir naudotis įgaliojimais, informacija ir ištekliais tik visuomenės interesais, nesinaudoti pareigomis siekiant gauti privilegijų ir naudos sau ar kitiems asmenims;

7.4. dalyvauti mokymuose, susitikimuose ir renginiuose, skirtuose ugdyti tarnybinę etiką;

7.5. žinoti aplinkybes, kurios gali turėti įtakos jo sąžiningumui dirbant institucijoje, ir vengti tokių aplinkybių. Šios aplinkybės gali būti susijusios su:

7.5.1. asmeniniais, finansiniais ar kitokiais interesais arba santykiais, kurie gali prieštarauti Kontrolės ir audito tarnybos interesams;

7.5.2. piktnaudžiavimu įgaliojimais, siekiant asmeninės naudos;

7.5.3. įsitraukimu į politinę veiklą, dalyvavimu lobizmo veikloje;

7.5.4. galimybe susipažinti su įslaptinta informacija;

7.5.5. galimybe gauti ir naudotis įstaigos ištekliais;

7.5.6. kitais veiksniais.

8. *Nepriklausomumas* suprantamas kaip situacija, kai Darbuotojas gali vykdyti veiklą neveikiamas santykių, kurie galėtų turėti įtakos ir pakenkti profesiniam sprendimui, gali veikti principingai ir išlaikyti objektyvumą ir profesinį skepticizmą.

9. *Objektyvumas* suprantamas kaip požiūris, kuriuo vadovaudamasis Darbuotojas sugeba veikti nešališkai ir pristatyti ar vertinti dalykus remdamasis faktais, o ne jausmais ir interesais, nepatikėdamas sprendimo kitiems.

10. Darbuotojas turi vengti grėsmių nepriklausomumui ir objektyvumui, susijusių su politinėmis pažiūromis, vadovavimu, savikontrole, finansiniais ar kitais asmeniniais interesais, santykiais su kitais asmenimis ir jų įtaka. Darbuotojas, vadovaudamasis nepriklausomumo ir objektyvumo principais, privalo:

10.1. išlikti nepriklausomas nuo politinės įtakos, susilaikyti nuo viešo savo politinių įsitikinimų reiškimo, neužsiimti agitacija, identifikuoti situacijas, kuriose asmeninės politinės pažiūros gali pakenkti jo nepriklausomumui ar objektyvumui ar kuriose jo politinės pažiūros ir veiksmai gali sukelti pavojų institucijos reputacijai ir pasitikėjimui jos veikla;

10.2. vengti aplinkybių, kai privatūs interesai galėtų paveikti sprendimų priėmimą ar sudarytų tokią regimybę visuomenei;

10.3. atsisakyti dovanų arba privilegijų, susijusių su atliekamomis pareigomis, kurios galėtų paveikti nepriklausomumą ir objektyvumą;

10.4. informuoti Savivaldybės kontrolierių (Savivaldybės kontrolierius – Birštono savivaldybės merą) apie visus anksčiau egzistavusius ar egzistuojančius santykius ir situacijas, kurios gali kelti grėsmę jo nepriklausomumui ar objektyvumui.

11. *Kompetencija* suprantama kaip tam tikros srities žinių, gebėjimų ir nuostatų visuma, įrodytas gebėjimas atlikti užduotis, veiksmus pagal sutartus reikalavimus. Darbuotojas, vadovaudamasis šiuo principu, privalo:

11.1. atlikti pareigas laikydamasis teisės aktų, rekomendacijų, standartų, sutarčių ar susitarimų nuostatų, nustatytų ar sutartų terminų bei gerosios valstybinio audito atlikimo praktikos;

11.2. suprasti vykdomas funkcijas ir užduotis;

11.3. veikti kruopščiai, atidžiai, laikydamasis užduoties reikalavimų ir pagal suteiktus įgaliojimus;

11.4. išlaikyti, tobulinti ir plėtoti savo žinias ir įgūdžius, kad neatsiliktų nuo savo profesinės aplinkos raidos ir optimaliai atliktų savo darbą, įgyti naujų žinių ir gebėjimų;

11.5. gebėti dirbti įvairiose situacijose, priklausomai nuo darbo ar užduoties reikalavimų;

11.6. informuoti tiesioginį vadovą, jei patirtis nėra tinkama ar pakankama atlikti tam tikrą užduotį.

12. *Profesionalumu* laikytinas toks veikimas, kuris leidžia nusimanančiai ir informuotai trečiajai šaliai, žinančiai susijusią informaciją, padaryti išvadą, kad darbas atitinka taikomus teisės aktus ir standartus. Darbuotojas, vadovaudamasis šiuo principu, privalo:

12.1. laikytis įstatymų, kitų teisės aktų, sutarčių, susitarimų nuostatų, taip pat Kontrolės ir audito tarnybos vertybes atitinkančio priimtino elgesio normų darbo aplinkoje ir už jos ribų;

12.2. suprasti ir apsvarstyti savo veiksmų poveikį pasitikėjimui Kontrolės ir audito tarnyba;

12.3. nepiktnaudžiauti savo padėtimi, būti atsargiam ir rūpestingam atliekant pareigas ir bendraujant su kitais asmenimis, kad jo veiksmai ar reiškiama nuomonė nesukompromituotų Kontrolės ir audito tarnybos ir nediskredituotų jos autoriteto (taip pat ir naudojantis socialinės žiniasklaidos priemonėmis);

12.4. bendradarbiauti, dalytis žiniomis bei informacija;

12.5. vengti veiksmų, kurie, nors ir yra teisiškai leidžiami, neatitinka profesionalaus etiško elgesio standarto.

13. *Konfidencialumas* suprantamas kaip prievolė užtikrinti informacijos, gautos atliekant pareigas, naudojimą tik darbo tikslams. Darbuotojas, vadovaudamasis šiuo principu, privalo:

13.1. žinoti teisinį reguliavimą dėl konfidencialumo ir skaidrumo;

13.2. neatskleisti jokios informacijos, kurią sužinojo dirbdamas, be tinkamo ir konkretaus leidimo, išskyrus atvejus, jeigu turės įstatymais nustatytą ar profesinę teisę arba pareigą tai padaryti, saugoti valstybės ir tarnybos paslaptis;

13.3. nesinaudoti ir neleisti naudotis jokia informacija, kurią sužinojo dirbdamas, asmeniniams, artimų asmenų ar trečiųjų šalių poreikiams tenkinti;

13.4. išlaikyti profesinį konfidencialumą darbo santykių metu ir jiems pasibaigus;

13.5. užtikrinti informacijos konfidencialumą aptariant darbo klausimus su kitais darbuotojais bei privačiame gyvenime: šeimoje, socialinėje ar kitose aplinkose, įskaitant socialinę žiniasklaidą, įvertinti netyčinio informacijos atskleidimo riziką;

13.6. užtikrinti elektroninių duomenų įrenginių (nešiojamųjų kompiuterių ir nešiojamųjų duomenų laikmenų) apsaugą ir slaptažodžių konfidencialumą.

IV. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIUI

14. Savivaldybės kontrolierius, vadovaudamasis pagrindiniais tarnybinės etikos principais, atlikdamas viešojo administravimo funkcijas, atlikdamas auditą ar dalyvaudamas audite, privalo:

14.1. būti politiškai neutralus, susilaikyti darbo metu nuo viešo savo politinių įsitikinimų reiškimo, agitacijos;

14.2. nedalyvauti audituojamo subjekto vadovybės sprendimų priėmimo procese; kurie sukelia interesų konfliktą;

14.3. informaciją apie audituojamą subjektą, surinktą atliekant auditą, naudoti tik audito ataskaitai ir audito išvadai rengti bei kitoms užduotims vykdyti;

14.4. neskelbti audito duomenų, kol nepasirašyta audito ataskaita, neatskleisti informacijos, gautos atliekant auditą, tretiesiems asmenims nei raštu, nei žodžiu, išskyrus tuos atvejus, kai, vadovaujantis atitinkamais įstatymais, vykdomi įsipareigojimai;

14.5. gilintis į atliekamų auditų esmę, vengti skubotumo ir paviršutiniškumo, tačiau nevilkinti audito proceso, laikytis nustatytų ar sutartų terminų;

14.6. išvadas, rekomendacijas ir sprendimus pagrįsti tik tinkamais ir patikimais įrodymais, surinktais vadovaujantis teisės aktais, tyčia neiškraipyti informacijos audito dokumentuose;

14.7. elgtis nepriekaištingai su audituojamo subjekto darbuotojais, neduoti pagrindo nepasitikėti, vengti bet kokių ryšių su audituojamo subjekto darbuotojais, kurie gali sukelti interesų konfliktą ar sudaryti tokio konflikto regimybę;

14.8. audito proceso metu būti visiems vienodai dėmesingas ir reiklus, konfliktinėse situacijose išklausyti visų šalių argumentus ir ieškoti objektyvaus sprendimo, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, užtikrinti, kad priimami sprendimai būtų teisėti, neturėtų savanaudiškų paskatų;

14.9. nepasiduoti subjekto darbuotojų, kuriame atliekamas auditas, ir kitų suinteresuotų asmenų spaudimui ir įtakai, atsisakyti daiktinių ir piniginių dovanų, kurios gali ar galėtų daryti įtaką jo nepriklausomumui ir sąžiningumui;

14.10. gerbti asmenis ir institucijas, su kuriais bendraujama, vengti familiarumo, būti kantrus, mandagus;

14.11. nuolat atnaujinti profesines žinias, kelti kvalifikaciją, tobulinti įgūdžius, reikalingus tarnybinėms pareigoms atlikti.

15. Savivaldybės kontrolieriui draudžiama atlikti auditą ir dalyvauti audite, jeigu jis:

15.1. susijęs šeiminiais, artimos giminystės arba svainystės ryšiais su audituojamo subjekto administracijos vadovu, vyriausiuoju finansininku (buhalteriu), projekto vykdytoju, tarybos ar valdybos nariais;

15.2. buvo audituojamo subjekto darbuotojas ir nuo darbo santykių pabaigos yra praėję mažiau kaip vieneri metai; būdamas audituojamo subjekto darbuotoju vykdė veiklą ir buvo atsakingas už ją laikotarpiu, kurį apima audito mastas;

15.3. yra audituojamo subjekto akcininkas arba nuo akcijų perleidimo yra praėję mažiau kaip vieneri metai;

15.4. yra gavęs iš audituojamo subjekto paskolą ar turi kitų finansinių įsipareigojimų audituojamam subjektui;

15.5. yra asmeniškai suinteresuotas audito rezultatais;

15.6. yra veikiamas kitų sąlygų, galinčių turėti įtakos jo nepriklausomumui.

16. Savivaldybės kontrolierius privalo atsisakyti vykdyti pavedimą ir atlikti auditą, jeigu yra 15 punkte nurodytų aplinkybių.

V. DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

17. Darbuotojų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami mandagumu, sąžiningumu, pagarba, tolerancija, pasitikėjimu ir aktyvia pagalba.

18. Darbuotojai privalo būti solidarūs su kolegomis, ginti juos nuo nepagrįstos kritikos ir įspėti apie netinkamą įtaką.

19. Darbuotojai privalo viešai neanalizuoti kolegų veiksmų, nevertinti jų asmeninių savybių ir kompetencijos.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Darbuotojas privalo nevykdyti nurodymo, jei nurodymas verčia pažeisti įstatymus, kitus teisės aktus ar šį Kodeksą. Apie tai Darbuotojas privalo raštu informuoti Savivaldybės kontrolierių (Savivaldybės kontrolierius – Birštono savivaldybės merą).

21. Darbuotojas privalo pranešti Savivaldybės kontrolieriui jam žinomą faktą, kad kitas darbuotojas, atlikdamas pareigas Kontrolės ir audito tarnyboje, pažeidė Kodekso nuostatas, kai turi pagrįstų įtarimų dėl galimo Kodekso nuostatų pažeidimo. Darbuotojui, pranešusiam apie kodekso nuostatų pažeidimą, garantuojama, kad nebus toleruojamas neteisingas arba diskriminuojantis elgesys jo atžvilgiu ir jo prašymu bus užtikrintas tapatybės konfidencialumas.

22. Visi darbuotojai privalo susipažinti su šiuo kodeksu ir įsipareigoti juo vadovautis (priedas).

23. Tarnybinės etikos pažeidimai tiriami įstatymų nustatyta tvarka.

24. Tais atvejais, kai darbuotojo elgesio nereguliuoja šio kodekso nuostatos, jis privalo laikytis kituose teisės aktuose nustatytų etikos reikalavimų ir visuotinai pripažintų dorovės normų.

_____

Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos
darbuotojų tarnybinės etikos kodekso priedas

ĮSIPAREIGOJIMAS
DĖL BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS DARBUOTOJŲ TARNYBINĖS ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ

(Dokumento data)

(Dokumento sudarymo vieta)

Aš, Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos_____
(pareigų pavadinimas)
_____ ,
(vardas ir pavardė)

esu susipažinęs (-usi) su Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojų tarnybinės etikos kodeksu, pritariu jo nuostatoms ir įsipareigoju juo vadovautis.

_____ _____

Vardas Pavardė (parašas)